Λόγος εις την Α' Κυριακή των Νηστειών (Αγ. Λουκάς, Αρχιεπίσκοπος Κριμαίας)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 2 Μαρτίου, 2012

Την **πρώτη Κυριακή της Μεγάλης Τεσσαρακοστής** η Αγία μας Εκκλησία πανηγυρίζει το θρίαμβο της Ορθοδοξίας, της ορθής πίστεως, η οποία καταπάτησε όλες της αιρέσεις και στερεώθηκε για πάντα. Γι' αυτό η Κυριακή αυτή καλείται **Κυριακή της Ορθοδοξίας**. Οι αιρέσεις φάνηκαν ήδη απαρχής του χριστιανισμού. Οι ίδιοι οι Απόστολοι του Χριστού προειδοποιούσαν τους συγχρόνους τους, και μαζί τους και εμάς, για τον κίνδυνο από τους ψευδοδιδασκάλους.

Ο Άγιος Απόστολος Πέτρος στη Β' Καθολική επιστολή γράφει το εξής: «Εγένοντο δε και ψευδοπροφήται εν τω λαώ, ως και εν υμίν έσονται ψευδοδιδάσκαλοι, οίτινες παρεισάξουσιν αιρέσεις απωλείας, και τον αγοράσαντα αυτούς δεσπότην αρνούμενοι, επάγοντες εαυτοίς ταχινήν απώλειαν, και πολλοί εξακολουθήσουσιν αυτών ταις ασελγείαις, δι' ους η οδός της αληθείας βλασφημηθήσεται» (Β' Πετ. 2, 1-2).

Ο Άγιος Παύλος, επιστρέφοντας στην Παλαιστίνη από την Ελλάδα, έκανε στάση στην Έφεσο. Εκεί στους χριστιανούς κατοίκους της πόλεως έλεγε: «Εγώ γαρ οίδα τούτο, ότι εισελεύσονται μετά την άφιξίν μου λύκοι βαροίς εις υμάς μη φειδόμενοι του ποιμνίου, και εξ υμών αυτών αναστήσονται άνδρες λαλούντες διεστραμμένα του αποσπάν τους μαθητάς οπίσω αυτών» (Πραξ. 20, 29-30).

Πολλοί τέτοιοι ψευδοδιδάσκαλοι και σχισματικοί υπήρχαν στους πρώτους αιώνες του χριστιανισμού. Μερικές αιρέσεις τάραζαν την Εκκλησία ολόκληρους αιώνες, όπως για παράδειγμα οι αιρέσεις του Αρείου, του Μακεδονίου, του Ευτηχούς, του Διοσκόρου, του Νεστορίου και επίσης η αίρεση της εικονομαχίας. Οι αιρέσεις αυτές προκάλεσαν πολλές διαταραχές στην Εκκλησία και την βασάνισαν πολύ. Υπήρχαν πολλοί ομολογητές και μάρτυρες που έχυσαν το αίμα τους υπερασπιζόμενοι την αληθινή πίστη στον αγώνα κατά των ψευδοδιδασκάλων και των αιρετικών.

Υπήρχαν επίσης και πολλοί και μεγάλοι ιεράρχες οι οποίοι και αυτοί υπέφεραν πολλούς διωγμούς και πολλές φορές εξορίστηκαν. Ο Άγιος Φλαβιανός, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, για παράδειγμα, σε μία σύνοδο υπό την προεδρία του

Διοσκόρου, η οποία καλείται «λειστρική», χτυπήθηκε τόσο άγρια που μετά από τρεις ημέρες πέθανε.

Η τελευταία στη σειρά των αιρέσεων, η αίρεση της εικονομαχίας, ήταν αυτή που επέφερε τα περισσότερα βάσανα στην Ορθόδοξη Εκκλησία μας. Η αίρεση αυτή εμφανίστηκε για πρώτη φορά στα χρόνια του αυτοκράτορα Λέοντος του Ισαύρου, ο οποίος ανέβηκε στο θρόνο το 717. Ανέβηκε στο θρόνο με τη βοήθεια του στρατού όπου υπήρχαν πολλοί αντίπαλοι της προσκυνήσεως των αγίων εικόνων. Επειδή ήθελε να ευαρεστήσει το στρατό άρχισε σκληρό διωγμό κατά των εικονοφίλων.

Ο διωγμός αυτός συνεχίστηκε και στα χρόνια του αυτοκράτορα Κωνσταντίνου του Κοπρωνύμου, ο οποίος διαδέχτηκε στο θρόνο τον Λέοντα. Η κόπρος σημαίνει τα κόπρανα. Ονομάστηκε Κοπρώνυμος διότι κατά την βάπτισή του μόλυνε την κολυμβήθρα. Οι δύο αυτοί αυτοκράτορες για πολλά χρόνια είχαν την εξουσία στα χέρια τους και προκάλεσαν πολλά δεινά στην Εκκλησία. Μετά από αυτούς υπήρχαν και άλλοι αυτοκράτορες εικονομάχοι, οι οποίοι συνέχισαν το έργο των προκατόχων τους και βασάνισαν την Εκκλησία επί ολόκληρα χρόνια.

Δεν μπορούμε να περιγράψουμε τα βάσανα που υπέφερε η Εκκλησία στα χρόνια της εικονομαχίας και ιδιαίτερα οι μοναχοί οι οποίοι βρίσκονταν στην πρώτη γραμμή του αγώνα των ιερών εικόνων. Οι αυτοκράτορες εικονομάχοι έκλεισαν πολλά μοναστήρια, πολλές εκκλησίες όπου υπήρχαν εικόνες τις έκαναν αποθήκες. Τους μοναχούς τους βασάνιζαν άγρια: τους έβγαζαν μάτια, τους έκοβαν μύτες, έσπαζαν εικόνες πάνω στο κεφάλι τους. Τους αγιογράφους με τα πυρακτωμένα σίδερα τους έκαιγαν τα δάκτυλα.

Μόνο, τότε, όταν στο θρόνο του Βυζαντίου ανέβηκε η αυτοκράτειρα Ειρήνη, σταμάτησε ο διωγμός αλλά όχι οριστικά. Το 787 η Ειρήνη συγκάλεσε την Ζ' Οικουμενική Σύνοδο, η οποία διατύπωσε την ορθόδοξη διδασκαλία περί της τιμητικής προσκύνησης των ιερών εικόνων. Αλλά και μετά τη σύνοδο υπήρχαν αυτοκράτορες εικονομάχοι, όπως, για παράδειγμα, ο Μιχαήλ και άλλοι. Η αίρεση αυτή συντρίφτηκε οριστικά μόνο επί της θεοσεβέστατης Αυγούστας Θεοδώρας, όταν το 842 συγκλήθηκε η τοπική σύνοδος στην Κωνσταντινούπολη η οποία επικύρωσε την ορθόδοξη διδασκαλία. Η σύνοδος αυτή αναθεμάτισε όλους αυτούς που τολμούν να λένε ότι η προσκύνηση των ιερών εικόνων είναι ειδωλολατρία και οι ορθόδοξοι χριστιανοί είναι ειδωλολάτρες.

Και εδώ οι αιρετικοί μας λένε ακριβώς αυτό το πράγμα. Τολμούν να αποκαλούν τις εικόνες μας είδωλα και εμάς ειδωλολάτρες. Και μέχρι που φτάνει το θράσος τους; Θα σας πω ένα περιστατικό που έγινε πρόσφατα σε μία πόλη της Σιβηρίας. Την ώρα της λειτουργίας δύο βαπτιστές μπήκαν μέσα στην εκκλησία και άρχισαν εκεί να φωνάζουν ότι οι ορθόδοξοι είναι ειδωλολάτρες και οι εικόνες τους είδωλα. Τι

ανοησία!

Πως τολμούν αυτοί να ανοίγουν το ακάθαρτο στόμα τους και να λένε αυτά τα λόγια που στάζουν δηλητήριο, αποκαλώντας μας ειδωλολάτρες και τις εικόνες μας είδωλα; Αυτό δείχνει πως δεν έχουν κατανοήσει σωστά την δεύτερη εντολή του Μωσαϊκού νόμου: «ου ποιήσεις σ' εαυτώ είδωλον ουδέ παντός ομοίωμα, όσα εν τω ουρανώ άνω και όσα εν τη γή κάτω και όσα εν τοις ύδασιν υποκάτω της γής. Ου προσκυνήσεις αυτοίς ουδέ μη λατρεύσεις αυτοίς» (Εξ. 20,4).

Τι σημαίνει αυτή η εντολή; Νομίζω ότι το νόημά της είναι ξεκάθαρο. Η εντολή αυτή απαγορεύει αντί να προσκυνάμε τον Ένα, Μοναδικό και Αληθινό Θεό να κατασκευάζουμε είδωλα και να τα προσκυνάμε. Όπως το έκαναν οι αρχαίοι λαοί: οι Ασσύριοι, οι Βαβυλώνιοι, οι Αιγύπτιοι, οι Έλληνες, οι Ρωμαίοι και άλλοι...

Αυτή είναι η ειδωλολατρία. Η δική μας όμως η προσκύνηση των ιερών εικόνων μοιάζει σε τίποτα με την ειδωλολατρία; Ασφαλώς όχι. Τα είδωλα απεικόνιζαν κάτι που δεν υπάρχει στην πραγματικότητα, που είναι καρπός φαντασίας. Οι δικές μας εικόνες εικονίζουν την πραγματικότητα. Πραγματικά, δεν ζούσε μεταξύ μας ο Κύριος Ιησούς Χριστός, τον Οποίον δοξάζουμε και τις εικόνες του Οποίου προσκυνάμε; Δεν ζούσε μεταξύ μας η Παναγία, την οποία ζωγράφισε ο Άγιος απόστολος και ευαγγελιστής Λουκάς; Την εικόνα του αυτή την ευλόγισε η ίδια η Θεοτόκος, λέγοντας ότι η χάρη της θα είναι πάντα μ' αυτή την εικόνα. Ξέρετε πόσα θαύματα γίνονται από τις εικόνες της Παναγίας.

Και οι άλλες εικόνες, δεν εικονίζονται σ' αυτές πραγματικά πρόσωπα των αγίων του Θεού που ζούσαν εδώ πάνω στη γή; Οι εικόνες τους αυτές είναι τα πορτραίτα τους και με κανένα τρόπο δεν είναι είδωλα. Μόνο ασεβές και ακάθαρτο στόμα τολμά να λέει ότι οι εικόνες μας είναι είδωλα και εμείς είμαστε ειδωλολάτρες. Να σιωπήσουν οι ασεβείς διότι η Οικουμενική Σύνοδος απήγγειλε το ανάθεμα εναντίον τους.

Να το ξέρετε, να το θυμάστε και να μην συναναστρέφεστε με τους αιρετικούς. Να μην απομακρύνεστε από την Εκκλησία, μη σχίζετε το χιτώνα του Χριστού. Να θυμάστε ότι ο Χριστός στην αρχιερατική του προσευχή παρακαλούσε τον Πατέρα Του, λέγοντας: «ίνα πάντες έν ώσι, καθώς συ, πάτερ, εν εμοί καγώ εν σοι, ίνα και αυτοί εν ημίν έν ώσιν, ίνα ο κόσμος πιστεύσει ότι συ με απέστειλας» (Ιω. 17, 21). Ο Κύριος θέλει ενότητα της Εκκλησίας. Οι σχισματικοί, οι οποίοι βρίσκουν σφάλματα στη διδασκαλία της Εκκλησίας, απομακρύνονται απ' αυτήν και πιστεύουν ότι θα βρούν τη σωτηρία στις αιρετικές τους οργανώσεις.

Ξέρετε όμως τι έλεγαν οι μεγάλοι άγιοι για τους ανθρώπους που σχίζουν το χίτώνα του Χριστού; Ο Άγιος Κυπριανός, επίσκοπος Καρθαγένης, είπε ότι οι άνθρωποι οι οποίοι απομακρύνονται από την Εκκλησία και δεν έχουν κοινωνία μαζί της και

μάρτυρες να είναι, ακόμα και με το αίμα τους, δεν καθαρίζουν την αμαρτία τους διότι η βαριά αυτή αμαρτία της διαίρεσης της Εκκλησίας δεν καθαρίζεται ούτε με το αίμα. Και ο άγιος ιερομάρτυρας Ιγνάτιος ο Θεοφόρος είπε ότι αυτός που προκαλεί σχίσμα στην Εκκλησία δε θα κληρονομήσει την βασιλεία του Θεού.

Όλοι οι αιρετικοί, όμως, είναι κήρυκες του σχίσματος. Ενώ ο απόστολος λέει: «Παρακαλώ δε υμάς, αδελφοί, σκοπείν τους τας διχοστασίας και τα σκάνδαλα παρά την διδαχήν ήν υμείς εμάθετε ποιούντας, και εκκλίνατε απ' αυτών» (Ρωμ. 16, 17). Και στην άλλη επιστολή του λέει το εξής: «εί τις υμάς ευαγγελίζεται παρ' ό παρελάβετε, ανάθεμα έστω» (Γαλ. 1, 9). Και όλοι οι αιρετικοί ευαγγελίζουν όχι αυτό που ευαγγελίζει η Ορθόδοξη Εκκλησία η οποία μας γέννησε πνευματικά.

Θυμηθείτε και τον λόγο του Κυρίου Ιησού Χριστού, ο Οποίος είπε στους αποστόλους και μέσω αυτών σε μας τους διαδόχους τους: «Ο ακούων υμών εμού ακούει, και ο αθετών υμάς εμέ αθετεί· ο δε εμέ αθετών αθετεί τον αποστείλαντά με» (Λκ. 10, 16).Τρομερά είναι αυτά τα λόγια του Κυρίου. Να τα θυμάστε πάντοτε. Να μην ξεχνάτε και αυτήν την ημέρα, την ημέρα του θριάμβου της ορθοδόξου πίστεως. Η πίστη αυτή διατυπώθηκε οριστικά στην Ζ' Οικουμενική Σύνοδο η οποία στερέωσε την Ορθοδοξία και καταπάτησε όλες τις αιρέσεις και τα σχίσματα.

Πάνω από χίλια χρόνια πέρασαν από τότε που έγινε η Ζ' Οικουμενική Σύνοδος και δεν έχουν ξαναγίνει Οικουμενικές Σύνοδοι.* Γιατί; Οι λόγοι είναι πολιτικοί. Δεν υπήρχε δυνατότητα να συγκληθούν. Αλλά να μην λυπόμαστε που δεν έγιναν άλλες και δεν γίνονται σήμερα οι Οικουμενικές Σύνοδοι. Αυτές οι επτά που έχουμε, τακτοποίησαν όλα τα ζητήματα και έλυσαν όλα τα προβλήματα που είχε η Εκκλησία με τις αιρέσεις και στερέωσαν την ορθόδοξη πίστη.

Θα πείτε πως σήμερα έχουμε πολλές καινούριες αιρέσεις και σχίσματα. Ναι, έχετε δίκαιο. Αλλά πρέπει να ξέρουμε πως οι καινούριες αυτές αιρέσεις δεν λένε τίποτε καινούριο αλλά επαναλαμβάνουν αυτά που ήδη έχουν πει οι παλαιοί αιρετικοί. Και όλες αυτές οι αιρέσεις αναθεματίστηκαν από την Ζ' Οικουμενική Σύνοδο. Γι' αυτό μας αρκούν οι αποφάσεις των επτά Οικουμενικών Συνόδων και ιδιαίτερα της Εβδόμης. Γι' αυτό και χαιρόμαστε και πανηγυρίζουμε σήμερα το θρίαμβο της Ορθοδοξίας τη οποία εξέφρασε και στερέωσε η Ζ' Οικουμενική Σύνοδος.

Ακριβώς γι' αυτό το λόγο ορίστηκε αυτή την ημέρα να ψάλλεται δοξολογία ως ευχαριστία στο Θεό για την στερέωση της Ορθοδοξίας.

(*Αγίου Λουκά Αρχιεπισκόπου Κριμαίας - Λόγοι και Ομιλίες τόμος Α')*

(Πηγή ηλ. κειμένου: "Ι. Μ. Παντοκράτορος Μελισσοχωρίου")